

Paulus roept ons op om te bidden voor koningen en hooggeplaatsten (1Tim.2:1-2).

Rik Torfs is zo'n 'hooggeplaatste'. Hij duikt overal op. Hij is waarschijnlijk de enige schrijver op hoog niveau die openlijk zegt dat hij gelooft. Zonder geloof in de opstanding is alles leeg, zegt Paulus (1Cor.15:19). Dat is waar het op aankomt, zegt Rik Torfs.

Een zeer opmerkelijke uitspraak. Hij vindt de brieven van Paulus fantastisch.

Wie is Rik Torfs en wat kunnen we voor hem bidden? Dit interview is geen verscholen oproep om hem te volgen. We mogen geen mens volgen maar Jezus Christus, en God en Zijn Woord liefhebben. Het is een oproep te bidden voor ons volk dat God heeft verlaten. Het is een oproep te bidden voor de hooggeplaatsten zodat Gods Woord weer in ons volk wordt gelezen.

Wat zou er al veel veranderen als ministers en regeringsleiders samen met Rik Torfs zouden zeggen: "Paulus is fantastisch". - W. van Wijngaarden

Je hebt zo van die mensen die overal lijken op te duiken. Professor Rik Torfs bijvoorbeeld. De ene keer zie je hem

- als rector 'onder professoren' of 'tussen studenten',
- een volgende keer dwaalt hij rond tussen stapels zelfgeschreven wetenschappelijke boeken, schappen vol eigen wijsheid in de vorm van al dan niet lucide essays of eenvoudiger columns in het bonte kluwen van de meer volkse media als kranten of tijdschriften type Knack .
- Je kan hem ook tegen het lijf lopen gewoon in een van de verste uithoeken van de wereld of in de hoogste cenakels van het pontificale Vaticaan, waar hij trouwens in het diepste geheim werkt aan een TV-reeks over dit orgaan,
- of een dag later gewoon thuis, knutselend aan de schoolleerplannen van het vak Rooms-katholieke godsdienst in Vlaanderen, of in Tremelo waar hij als uithangbord voor het 'Goede Doel' Siddharta vzw o.a. quizzen presenteert.
- Je kan hem ook tegenkomen als topjurist pleitend voor misnoegde leden van de Rooms-katholieke kerk tegen hun overheden, maar evengoed als even belangrijke jurist in eclectische Tv-programma's als 'De Slimste mens ter Wereld' (hijzelf natuurlijk de allerslimste mens zijnde, want anders kan je over anderen niet oordelen),

- of je kan hem ontmoeten als lucide geïnterviewde, bevlogen politieke raadgever of spitante woorddualist in Tv-duidingsprogramma's als 'De Afspraak', 'Terzake', 'De Zevende Dag' enzovoort... , en zelfs op de EO in Nederland waar hij ook al kind aan huis is.
- Enne... heb je zijn eerste roman al gelezen? "Het Grote Gelijk" kwam pas eind oktober van de pers, maar is nu al een hebbende voor de liefhebbers!

We vroegen het hem dus maar op de man af:

Verbinding (VE): Hebt u tussen al dat hierboven opgesomde reeds gekozen wat u wilt worden als u later groot bent?

Rik Torfs (RT): (lacht) Ik ga ervan uit dat ge eigenlijk vraagt naar wat ik later, binnen enkele jaren, ga doen als ik op pensioen ben? Wel, dan zal mijn hoofdbezigheid toch wel op het vlak van schrijven liggen denk ik.

VE: En hoe doet u dat allemaal? Hebt u nog tijd over voor leuke dingen als Tv kijken, een danspasje plaatsen, lekkere etentjes of culturele uitstappen met je partner, ...?

RT: Wel, ik werk aan een Tv-reeks waarover ik niets mag zeggen (zie boven). En dat is ook heel leuk.

VE: Slaapt u soms nog ook (of is die vraag te privé?)

RT: Ja hoor, ik slaap zo'n 7 à 8 uur per nacht.

VE: Laat ons dan even een ander thema aansnijden: Komt U uit een Rooms-katholiek 'nest'? Heeft dat uw leven beïnvloed, bepaald? Ook uw beroepskeuze?

RT: Ja, ik kom uit een katholieke achtergrond, maar dat wil niet veel zeggen. Iemand kan bvb. op een zondagavond met een glas Mouton Rothschild en zijn liefste naar de zon zitten kijken die in de verte ondergaat en daar geweldig van genieten, maar iemand anders kan in precies dezelfde omstandigheden zitten en zeer ongelukkig zijn. Achtergrond zal wel invloed hebben, maar is niet bepalend.

VE: U bent professor Kerkelijk Recht aan de unief van Leuven. Hebt u het gevoel dat uw inbreng ter zake ook invloed heeft in Rome?

RT: Vroeger ben ik wel meer in Rome geweest maar of ik veel invloed gehad heb kan ik niet zeggen. Johannes-Paulus de Tweede was destijds paus en ik ben niet altijd even gelukkig geweest met wat hij gedaan heeft. Ze hebben hem wat mij betreft trouwens ook veel te snel heiligverklaard.

VE: Zullen we even wat dieper graven? Bijvoorbeeld: noemt u zichzelf nog Rooms-Katholiek? En zo ja, wat houdt dat dan voor u in? Is het meer dan alleen maar een cultureel of juridisch gegeven? Geloof je bijvoorbeeld echt in het bestaan van God?

RT: Ja, ik geloof in het bestaan van het Absolute Transcendente (het Alles Overstijgende - NVDR). Ik zie weinig

redenen om daar niet in te geloven. Eén van de redenen dat ik dat geloof is het bestaan van het atheïsme want als God niet bestond, zou Hij niet zoveel tegenstanders hebben. Er is geen enkel Godsbewijs waterdicht, maar dit vind ik wel het sterkste (lacht).

VE: Is onze natuurlijke wereld door die God benaderbaar, heeft Hij er (ooit) een impact op (gehad)?

RT: Of Hij er ooit een impact op heeft gehad weet ik wel zeker. Dat er 'iets' is en niet niets heeft zeker met God te maken. Meer nog, als God een soort goedheid heeft die anders is dan onze menselijke goedheid, een goedheid die wij niet kunnen begrijpen, dan is Zijn bemoeienis met deze wereld zeker. Want als Hij een goede God is, dan kan het niet dat alle verschrikkingen die op deze aarde gebeuren Hem onverschillig laten. Anderzijds ben ik me erg bewust van de relativiteit van tijd en ruimte ter zake. De beperktheid van onze menselijke geest op dat vlak maakt het ons onmogelijk om Hem te begrijpen, om Hem zelfs maar te definiëren.

VE: Zijn er volgens u geestelijke richtlijnen, dus is er een moraal, waaraan wij ons als natuurlijke schepselen dienen te houden (bvb. de 10 geboden)?

RT: Ja, Zelfs de Mensenrechten van vandaag zijn daar een fauw afkooksel van. Er is een absolute norm, die je nooit mag overschrijden, maar die toch bijna overal een kleine uitzondering heeft. Bijvoorbeeld je mag niet doden, maar wat doen we dan met wettelijke zelfverdediging?

VE: Daarom dat er niet staat: "Ge moogt niet..." maar "Als ge dat doet, dan..."

RT: Inderdaad. Die wetten zijn zo abstract dat er altijd ruimte overblijft voor casuïstiek. Je wordt door de tien geboden niet ontslagen van de verantwoordelijkheid om zelf gewetensvolle beslissingen te nemen.

VE: Als je die 10 geboden vergelijkt met de haar vervangende idealen van de Verlichting, noemt u dat dan vooruitgang of achteruitgang? Waarom?

RT: Wel, dat de mens nadenkt is altijd goed. Maar dat hij té lineair nadenkt niet. Hier raken we het punt van de menselijke autonomie aan. En daar ben ik wel voor, maar je botst ermee tegen de grenzen van de moraliteit.

Als de maatschappij bvb. toestemming geeft voor hulp bij zelfdoding – en pas op, ik ben een héél koele minnaar van euthanasie – aan een oude mens, wat doe je dan als een 20-jarige jongeman met die vraag afkomt? Ik denk dat de Verlichting te gemakkelijk sommige kanten van het systeem weggewerkt heeft, en tegelijkertijd de nuances mist om de echte menselijkheid binnen haar alternatief, de ratio, te brengen. Begrippen als vergifenis en barmhartigheid kan je moeilijk een plaats geven in een zuiver Verlichtingssysteem.

Neem bijvoorbeeld het verhaal van de Barmhartige Samaritaan. Dat is geen simplistisch verhaal hé. Het gaat hier niet om een 'gutmens'-achtige situatie. De Samaritaan doet alles wat hij kan, lijkt het: het slachtofer dat daar ligt eerste hulp toedienen, hem op zijn ezel laden, naar de herberg brengen, de herbergier betalen voor het verblijf van de man enzovoort. Maar hij zegt niet: "Ik onderbreek mijn reis om die man verder zelf te verzorgen en te begeleiden". Dit vind ik iets heel slim dat op meerdere plaatsen in de Bijbel voorkomt: ge wordt niet tot het ultieme offer gedwongen dat Jezus wél bracht. De gevraagde menselijkheid is niet volkomen onbegrensd. De Samaritaan doet heel veel, maar gaat daarna toch verder. Die nuance zult ge nooit terugvinden in het zuiver rationeel Verlichtingsdenken.

VE: Ik ga u nu tot slot drie begrippen aanreiken met de vraag om daar kort op te reageren, ok?

Bijbel?

RT: Een bibliotheek van boeken waarin God niet altijd dezelfde facetten van Zichzelf laat zien wat dan vaak verkeerdelijk wordt geïnterpreteerd als tegenstellingen in de Bijbel. Vooral de brieven van Paulus vind ik fantastisch. Hoe het pragmatisme daarin hoogtij voert. Denk aan die brief waarin hij schrijft: "Wat is dat allemaal

bij jullie! Er zijn zelfs mensen bij u die niet meer willen werken! Zo gaat dat niet hé!" Dat is toch fantastisch!

Hemel? Is dat iets dat we moeten verdienen?

RT: Wel, ik ben niet zo'n fan van verplichte moraliteit. Geloven is in de eerste plaats openstaan voor het Transcendente. De moraal is enerzijds de consequentie van uw geloof, maar anderzijds voor andere mensen ook de consequentie van hun ongeloof. De hemel 'verdienen' is voor mij te contractueel. Zonder genade staan we nergens. We moeten beseffen dat we niet met een gelijke te maken hebben.

Jezus' Kruisdood?

RT: Dat is het Richtsnoer, de Redding van de wereld: Jezus Die op een menselijk échec afgaat. Dat vind ik een geweldige troost. Dat vind je in geen enkele andere religie. Het wijst erop dat we de dood niet mogen banaliseren, Jezus zelf is er doorheen gegaan. En bovendien: daarna volgde de verrijzenis!

Aan de andere kant is het ook zoals Paulus schrijft: "Als ge niet gelooft in de verrijzenis, ledig is uw geloof". Dat vind ik volledig juist. En daar voelt ge dat de mensen van vandaag ongeloflijk worstelen met dat geloof. Ook al omdat ze de taal ervoor missen, en dat ook het super plastisch-concrete ervan uit de aandacht is verdwenen. Veel mensen zijn niet verder geraakt dan de schilderijen van de Middeleeuwen. Die superplastische beelden zijn het enige dat ze kennen. Maar ze hebben niet geleerd om ze zich eigen te maken.

VE: Ter afsluiting: het is niet meer dan eerlijk dat ik u nu de kans geef om eventuele vragen die u voor mij heeft nog aan mij te stellen?

RT: (lacht) Wel ja, goed dan, wat vind jij nu van de Rooms-Katholieke kerk van vandaag?

Het gesprek dat hierop volgde vormt een tweede artikel dat in de mist der tijden waarschijnlijk wel ergens eens in een RK-tijdschrift zal verschijnen. Of niet.